

Ks. Stanisław Staszic 1755 – 1826

6 maja 2016 roku po raz szósty spotkaliśmy się pod obeliskiem poświęconym ks. Stanisławowi Staszicowi. Jak co roku, na uroczystość przybyły Władze Uczelni pracownicy, młodzież i członkowie Stowarzyszenia Wychowanków SGGW. Byli też z nami przedstawiciele Krajowej Rady Spółdzielczej.

W styczniu, minęła 190 rocznica śmierci Wielkiego Polaka i Patrioty, a w tym roku obchodzimy też uroczystości 200-lecia wyższego szkolnictwa rolniczego i jubileuszu SGGW - wszak zasługi Stanisława Staszica w pracach Komisji Edukacji Narodowej i tworzeniu uczelni w Marymoncie są znane i oczywiste.

Przypomnijmy pokrótce działalność tego wielkiego Obywatela Oświecenia

którego dewizą życiową było : „ **BYĆ NARODOWI UŻYTECZNYM**” a w swoich działaniach i pismach kładł nacisk na rozwijanie pozytywnych cech mających dobrze służyć Ojczyźnie i jej obywatelom, takich jak : **pracowitość, oszczędność i gospodarność**. Sam sobą do końca życia reprezentował te cechy i jak pisał „najprzyjemniejsze uczucia znajdują się w dobroczynności dla ludzi”!

Cały czas działa „**pro publico bono**”. Organizuje Warszawskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk i buduje dla niego siedzibę – obecny pałac Staszica. Stawia, własnym sumptem, pomniki M. Kopernika i ks. J. Poniatowskiego, oba wykonane przez najslynniejszego rzeźbiarza epoki Duńczyka Bertela Thorvaldsena.

Polityka protekcyjna Stanisława Staszica na polu przemysłu może stanowić podstawę do zarysowania jego poglądów ekonomicznych. Jeśli

idzie o techniczną stronę produkcji przemysłowej, o rozwijanie sił wytwórczych, to na pierwszym miejscu stawiał on jak najszybszy rozwój przemysłu pod względem ilościowym i jak najszybsze wyposażanie go w coraz nowszą technikę. Rozwój górnictwa i hutnictwa starał się on oprzeć przede wszystkim na wykorzystaniu surowców Królestwa Polskiego i dlatego za jedno z podstawowych zadań w tej dziedzinie uważał naukowe poznanie i rozszerzanie krajowej bazy surowcowej. Wkładał też najwięcej wysiłku właśnie w rozwój tych gałęzi jako podstawowych dziedzin produkcji przemysłowej, gdyż ich rozwój w Polsce posiadał trwałą podstawę w postaci bogactw naturalnych w kraju. Zapewniał on również zaspokojenie potrzeb produkcyjnych przemysłu i rolnictwa oraz potrzeb konsumpcyjnych ludności. Staszic rozumiał równocześnie, że samo górnictwo i hutnictwo nie mogą zaspokoić wszystkich potrzeb ludności i że konieczne jest również rozwijanie innych gałęzi przemysłu, zwłaszcza lekkiego.

Już w swoich pracach teoretycznych Staszic wskazywał na to, iż drogą do samowystarczalności i ekonomicznej niezawisłości jest dążenie do wykorzystania własnych bogactw naturalnych. Jako uczoney uważał on, że poznanie tych bogactw i droga ich eksploatacji są jednym z najważniejszych zadań przed nim stojących. Z działalnością Staszica należy wiązać szeroko zakrojony program industrializacji, powstanie nowych zakładów przemysłowych, manufaktur i zakładów chałupniczych. Dla powstałych inwestycji budowano osady fabryczne, szkoły i drogi. Kiedy zostaje przewodniczącym Rady Ogólnej Budownictwa, Miernictwa, Dróg i Spławów oraz zastępcą ministra Komisji Wyznań, za kluczowe wręcz zagadnienie związane z rozwojem przemysłu, handlu i całej gospodarki narodowej uważał Staszic rozbudowę oraz usprawnienie sieci dróg lądowych i wodnych. W pracy pod tytułem: „**O statystyce**

Polski” wskazuje on na fakt, że Polsce „potrzeba jak najprędzej dróg robionych, kamiennych.” I drogi te były robione. Świadectwem i pamiątką po jednej z większych ówczesnych inwestycji drogowych jest „Obelisk Drogi Brzeskiej” ufundowany przez St. Staszica (1825) a do dziś stojąc przy ul Grochowskiej w Warszawie.

Największym filantropijnym przedsięwzięciem Stanisława Staszica było Hrubieszowskie Towarzystwo Rolnicze, stanowiące zarazem próbę rozwiązania kwestii chłopskiej, a także próbę częściowej realizacji idealnej organizacji społeczeństwa. Hrubieszowskie Towarzystwo Rolnicze, jest w tych czasach największym w Europie tego typu przedsięwzięciem. HTR zajmowało powierzchnię 6000 hektarów gruntu, posiadało wspólne tartak, młyny, cegielnie. Chłopi przypisani do tych ziem zostali zwolnieni z obowiązku pańszczyzny i mogli obrabiać na użytek własny nie tylko grunty, ale i lasy oraz stawy rybne.

W swoim testamencie Staszic przeznaczył spore sumy na instytucje charytatywne oraz ośrodki społeczne. Jego spadkobiercami był m.in. Instytut Głuchoniemych w Warszawie, wydział lekarski Uniwersytetu Warszawskiego, stołeczne szpitale, przytulisko dla ubogich ...

Ks. Stanisław Staszic – to patriota - uczciwy, odważny, konsekwentny w służbie ojczyzny, który poświęcił jej swoje życie, którego cechą była głęboka wiara w potęgę oświaty. Który pisał że: „**Edukacja myśleć naucza, edukacja złymi lub dobrymi uczynić może**”.

To dla tego po całym Kraju Szkoły szczycą się tym iż On jest ich Patronem.

Józef Rzewuski